

— Verða teir traditionellu fiskastovnarnir troyttir ov nógv undir Føroyum?

Petur Martin Rasmussen, prestur:

— Vit eiga at hugsa okkum ógvuliga væl um, um vit ikki eru í ferð við at gera tað. Har kunnu vit lætt koma at standa á berum. Vit hava annars alla minna tíð heyrð fólk deilt inn á, at bretskir trolarar hava oytt allar grunnarnar undir Føroyum. Nú gera vit sjálvir tað sama, bert nógv effektivari. Her mugu vit nú rannsaka okkum sjálvar og spyrja, hvønn politik vit eiga at føra.

Sigmar Bláberg, blaðmaður:

— Tað er eingin ivi um tað. Tann óferi uppsafiskapurin við Fugloyinna er helst ikki gott fyri stovnin, hóast menn meta, at har er nokk til. Eg taki annars fult undir við landsstýrinum, at vit skulu ikki loyva innflutning av fleiri skipum til at troyta teir vanligu stovnarnar. Skal talan vera um nakað, so mugu hesi skip troyta tað djúpa vatnið.

Annars haldi eg, at idnaðarrolararnir, sum fiska ísfisk undir Føroyum eiga at leggja um aftur til skiftiskil fyri at minka um trýstið á stovnarnar. Men har slíkir bátar eru sjálvst livsgrundarlagið undir einum virki og eini bygd, mugu sjálvandi undantak verða gjørd.

Sigur á borgarligum trongskygni

politisk viðmerk-ing

Ídag

Jørgen Thomsen, løgtingsmaður

Føroyingar yvirhøvur gingu herfyri í spenningi um, hvat ið fór at henda við landsins stýri, nú i alt sýntist at standa á gosi.

Landsstýrismaður legði frá sær, meðan annar ikki varð valdur í sessin aftur. Hetta sýtti løgmaður fyri.

Soleiðis stóð hart í móti hørðum.

Grundin til hesa støðu segðist vera hon, at teir høvdu ein posa úti í Tinganesi, sum løgmaður sat og ansaði eftir.

Kjafthandið á hesum stóra posa segðist at vera ein stór bilferja, sum fólkaflokkurin hevði bundið um kjafthand á posanum.

Hetta kjafthand varð loyst av hesum posa friggjadagin 4. feb. Tá varð viðtikið á Føroya Løgtingi at heimila landsstýrinum landskassans vegna at veðhalda fyri 15% og at tekna 20% av partapeningi í felag, sum skal keypa ferðamannaskipið »Gustav Vasa«.

Allir flokkar á Tingi atkvøddu fyri hesum máli. Tó má sigast, at

ordaskiftið við fyrstu viðgerð var rættuliga hart, og atfinnandi frá andstöðuni.

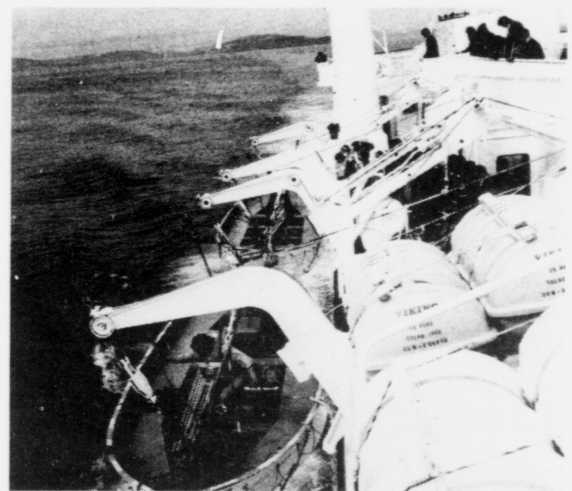
Tá varð dúgliga funnist at mátanum, ið hetta mál nú varð loyst eftir, og tað av góðum grundum.

Spurningurin er nú, um henda ferja var kjafthandið á tí stóra posanum, sum øll málini vórðu fyllt niður í úti í Tinganesi, sum allar kreppur standast av, og sum tykjað óloysiligar. Ella er hettar sjónleikur ætlaður at økymla fólk við?

Tá ið tað gjørdist greitt, at føroyingar meir og meir vórðu útivistir av fjarleiðum við sinum fiskiskipum, gjørdist tað eisini rættuliga týðuligt, at um vit skuldu hava livilíkindi her á landi, so mátti finnast, eitt hvat, at seta í staðin, og einki er, ið liggur betri fyri enn at sigla hjá føroyingum.

Tað gjørdist greitt, at ótroystir møguleikar løgu fyri framman, sum eingin privatmaður sýntist at hava hug at fara undir.

Eisini er at siga, at teir, ið

Líka síðan 1975, tá Smyril varð keyptur, hevur Javnaðarflokkurin vist á, at ein framtíð var í millumlandasiglingini, men nústani eydnaðist at fáa allar flokkar at taka undir við tankanum, visir Jørgen Thomsen m.a. á í politisku viðmerkingini

høvdu tikist við ferðamannasigling millum føroyar og útlendið, vóru givnir fyri langari tíð síðani.

Tess vegna er tað at Javnaðarflokkurin áhaldandi hevur roynt at fingið gjøgnumført millumlandasigling við ferðafólki, sum til dømis við ætlaða keypinum av Lassa 2.

Avleiðingarnar av tí ætlanini vóru tvær landsstýris kreppur og val í ótið. Her var tað Fólkaflokkurin, ið sveik sínar samgongupartnarar, og eingin ferja kundi keypast. Hetta var eitt stórt mistak. Hetta var borgarligt trongskygni.

Tað málið, sum nú er avgreitt í lögtinginum — at landskassin tekur lut í keypi av skipi til millumlandasigling — er ein frukt av tí politikki, sum Javnaðarflokkurin áhaldandi hevur vist á. Júst hetta at loysa Strandferðsluni at fara undir ferðamannasigling millum lond.

Vegna tað, sum áður nevnt, at her hómaðust møguleikar, sum eingin tyktist at hava hug at fara

undir.

Ti er tað ein stórur dagur fyri Javnaðarflokkinn, tí endiliga rein við. Og nakað, sum hesin flokkur í langt áramál hevur barst fyri, er nú vorðið eitt fólkakrav.

Nú hava fleiri hundræðals fólk tikið seg saman til tess at fáa gjøgnumført hetta stóra tiltak, sum í árvís hevur ligið niður bundið í borgarligum høftum.

Spennandi er at vita, um eisini henda álvarsama kreppa er gjørd — er sjónleikur — ella kavalotir, ætlaðar at káva út yvir vánaliga politikkin, ið framdur er, til dømis teir fiskivinnusáttmálar, ið gjørdur eru, og sum umráðandi er at fáa fólk at venda eygum sínum frá, og í staðin fáa fólk at stara seg blint upp á eina gjørd landsstýris kreppu.

Hetta sýnist fyri ein part at eydnast, men hetta politiska spæl mátti verðið ov kostnaðarmikið fyri hina føroysku tjóðina.

Jørgen Thomsen

Foreldraávirkan og videofilmar

Flest øll foreldur hava eina meining um gott og ilt, og út frá tí roynir ein at ávirka og uppæla síni børn. Hvussu stóra ávirkan foreldur hava á børnini, hongur millum annað saman við, um foreldrini trúgva, at tey kunnu hava eina ávirkan ella ikki.

Tað, ið hevur fingið meg til at skriva í bløðini, er, at eg vanliga brúki mína ávirkan í míni uppæling, og at eg nú føli meg maktarleysan yvirfyri video og videofilmmum. Nú vil eg her spyrja, um tað ikki eru nakrar reglur viðvíkjandi video, videofilmtútleigan og videofilmsframvisan.

Dømir um, at video hevur rakt meg og míni út yvir tað, eg kann ganga við til, tá eg ikki havi video sjálv, eru nógv. Her skal eg bert stutt greiða

frá tí, ið fékk bikarið til at flóta yvir. Barn mitt, 8 ára gamalt, er hjá einum vinfólki, har børnini skulu siggja video, og tað er í sjálvum sær ikki mennandi, men spennandi fyri børn. Ut frá tí barnið greiðir frá, verður videobandi av einum vaksum skift frá einum barnafilmi til ein film, ið bert er roknadur fyri vaks. Sjálvt um eg í 1 1/2 tíma tosaði við barnið um film, tók tað 3 nætur áðrenn barnið tordi at sova einsamt aftur. Filmurin var so óhugnaligur, at eg ikki ivst í, at hann hevði verið forboðin fyri børnum undir 16 ár, um hann var sýndur í eini biðhøll.

Um ikki tað eru nakrar reglur, haldi eg, at tað er harðliga tiltrøngt, og, at tað hevur stóran skund, tá

tað eftir minari meining, longu er skaðilig misnýtsla í gongd.

Biografarnir hava sínar reglur. Spiritus hevur sínar reglur.

Narkotika hevur sínar reglur.

Hesi trý hava tað til felags við video, at tað kann verða minst líka so skaðiligt sum gott.

Er tað ikki harðliga brúk fyri einum kjaki og almennari upplýsing um, hvat vit eiga og kunnu gera við henda spurning.

Ti, ið kenna til hetta, og tí ið vita nakað um, hvussu tað er í londum rundan um okkum. Skundið tykkum, skrivjið í bløðini, so at fólk gerast greið yvir, hvat tey blint lata koma inn í heimini.

I 1980 kom ein bók út

»TV og den færøske kulturs fremtid«, ið Jørgen Poulsen og Føroya Fróðskaparfelag góvu út. Mær vitandi hevur eisini Eyðun Andreassen arbeitt við sjónvarpsávirkanini. Er tað eingin av tykkum, ið kann hjálpa til á fáa gongd í hettar málið aftur. Her hugsi eg einamest um børn okkara. Er tað einki mark fyri, hvussu óvitandi/litið hugsandi foreldur kunna verða yvirfyri teirra børnum.

Tað kann ikki vera rætt, at ein og hvør handil kann leiga videofilmar út, óansæð hvat ið teir innihald aog óansæð til hvønn. Her er aftur eitt dømi um, hvussu myndugleikarnir, sovandi ganga við til at soverðið kemur inn í landið, fyri so um 10 ár at siga, hvi, er ungdomurin so

harðligur og rótleysur.

Til tey foreldur, ið veruliga hugsa um, hvørjar umstøður børnini vaksa upp undir, takið penn í hond, tí eg roki ikki við, at tað hendir nakað, fyrr enn vit taka okkum saman og hvør sær skriva í bløðini um, hvussu maktarleysur einstaklingurin er yvir fyri videobyrgjuni, ið floymir yvir landið. Tað kundi jú altíð hent at ein av teimum fólkavaldi vaknaði so mikið við og fór at virka fyri tí, hann er valdur fyri.

Dømið, ið eg greiddi frá, sum barn mitt hevur verið úti fyri, er fyri mær so groft, at eg vil sammeta tað við, at eg skonkti brennivín niður í børnini hjá grannanum.

ein mamma